151. löggjafarþing 2020–2021.
Þingskjal 746 — 332. mál.

Svar

dómsmálaráðherra við fyrirspurn frá Birni Leví Gunnarssyni um spilakassa.

1. *Hverjar voru brúttótekjur Íslandsspila sf. og Happdrættis Háskóla Íslands af spilakössum árið 2019?*

Brúttótekjur	**Millj. kr.**
HHÍ – happdrættisvélar	8.393
Íslandsspil	4.108
Hreinar happdrættistekjur árið 2019	**Millj. kr.**
HHÍ – happdrættisvélar	2.490
Íslandsspil	1.240

Brúttótekjur eru innkomið fé af sölu. Hreinar happdrættistekjur eru brúttótekjur að frádregnum útborguðum vinningum.
Tölur HHÍ eiga einungis við um umfang og rekstur happdrættisvéla en ekki annan rekstur happdrættisins.
Söfnunarkassar og happdrættisvélar eru í fyrirspurn nefnd spilakassar.

2. *Hver voru heildarrekstrargjöld hvors fyrirtækis árið 2019 og hve stór hluti rekstrargjalda rann annars vegar til kaupa og hins vegar til leigu á spilakössum?*

Heildarrekstrargjöld árið 2019*	**Millj. kr.**
HHÍ – happdrættisvélar	1.268
Íslandsspil	666

*Heildarrekstrargjöld eru öll rekstrargjöld, þ.m.t. laun starfsfólks, ferðakostnaður og skrifstofukostnaður, umboðslaun til rekstraraðila spilastaða og kostnaður við spilakassa, hvort sem þeir eru leigðir eða keyptir.

Hlutfall af rekstrargjöldum.

Kaup á spilakössum 2019	**Hlutfall**
HHÍ – happdrættisvélar	16,7
Íslandsspil	33,0

Hlutfall af rekstrargjöldum.

Leiga á spilakössum 2019	**Hlutfall**
HHÍ – happdrættisvélar*	26,3
Íslandsspil	0,0

*Rekstrarleiga er greiðsla fyrir leigu á skjávélum og fyrir alla aðra þjónustu við vélarnar sem birgir veitir, svo sem endurnýjun skjávéla, endurnýjun og uppfærslu tölvukerfa, aðgengi að nýjum leikjum og ýmsa aðra aðstoð.

3. *Af hvaða aðilum hafa spilakassar, annars vegar Happdrættis Háskóla Íslands og hins vegar Íslandsspila sf., verið keyptir eða leigðir eftir atvikum árið 2019 og hve stór hluti tekna af spilakössum, hlutfallslega og í krónum, rann til rekstraraðila þar sem spilakassarnir eru starfræktar?*

Birgjar	**Árið 2019**
HHÍ – happdrættisvélar	IGT* og Novomatic
Íslandsspil	Scientific Games, IGT

*International Game Technology

Hlutfall af hreinum happdrættistekjum til rekstraraðila þar sem vélar eru starfræktar (umboðslaun).

Umboðslaun árið 2019	**Hlutfall**
HHÍ – happdrættisvélar	24,0
Íslandsspil	19,27

Fjárhæðir í milljónum króna af hreinum happdrættistekjum til rekstraraðila þar sem vélar eru starfræktar (umboðslaun).

Umboðslaun árið 2019	**Millj. kr.**
HHÍ – happdrættisvélar	599
Íslandsspil	239

4. *Hverjar voru heildarvinningsfjárhæðir hvors fyrirtækis árið 2019?*

Heildarvinningsfjárhæðir árið 2019	**Millj. kr.**
HHÍ – happdrættisvélar	5.902
Íslandsspil	2.868

5. *Hverjar voru tekjur hvors fyrirtækis að frádregnum vinningum og kostnaði árið 2019?*

Tekjur að frádregnum vinningum og kostnaði árið 2019*	**Millj. kr.**
HHÍ – happdrættisvélar	1.216
Íslandsspil	673

*Fjárhæð sem er til ráðstöfunar til þeirra verkefna sem fyrirtækin fjármagna.

6. *Hver voru heildarframlög hvors fyrirtækis vegna nýrra leikja eða spilakassa árið 2019 til:*
   a. *forvarna og þá hvaða forvarnaverkefna,*
   b. *meðferða og þá hvaða meðferða,*
   c. *auglýsinga og markaðsmála, og þá hvaða auglýsinga og markaðsmála?*

Heildarframlög vegna nýrra leikja eða spilakassa/happdrættisvéla 2019	**Millj. kr.**	
HHÍ – happdrættisvélar:		
a. til forvarna	5,9	Framlög til forvarnafræðslu sem HHÍ og Íslandsspil standa fyrir á síðunni Ábyrg-spilun.is sem og fræðsla um ábyrga spilun fyrir starfsfólk HHÍ. Framlög til rannsóknar-aðila til fræðsluöflunar og ráðstefnuferða. Eftirlit óháðs aðila með fylgni HHÍ við staðal *European Lotteries* um ábyrga spilun. Framlag til reksturs Neyðarsímans 1717 sem rekinn er af Rauða krossinum.
b. til meðferða	5,1	Framlög til meðferðarstarfs SÁÁ.
c. til auglýsinga og markaðsmála	0,0	
Íslandsspil:		
a. til forvarna	6,3	Verkefni tengd samfélagslegri ábyrgð (a og b).
b. til meðferða*		Verkefni tengd samfélagslegri ábyrgð, m.a. meðferðarstarf SÁÁ.
c. til auglýsinga og markaðsmála	0,0	

*Styrkir til SÁÁ í meðferðarstarf vegna spilavanda árið 2020 10 millj. kr.

7. *Hversu margir spilakassar eru í rekstri annars vegar hjá Happdrætti Háskóla Íslands og hins vegar Íslandsspilum sf.?*

HHÍ: 495.
Íslandsspil: 377.

8. *Hvar eru spilakassar staðsettir og hversu margir spilakassar eru í rekstri á hverjum stað fyrir sig?*

Staðsetning og fjöldi spilakassa Happdrættis Háskóla Íslands:

Staðsetning	**Heimilisfang**	**Póstnr**.	**Fjöldi spilakassa**
Billiardbarinn	Faxafeni 12	108	9
Blásteinn	Hraunbæ 102a	110	11
Búálfurinn	Lóuhólum 2–6	111	14
Catalina	Hamraborg 11	200	32
Gullöldin	Hverafold 5	112	8
Háspenna#1	Laugavegi 118	105	82
Háspenna#2	Hafnarstræti 20	101	59
Íslenski Rokkbarinn	Bæjarhrauni 26	220	6
Kringlukráin	Kringlunni 4–12	103	18
Lundinn Vestmannaeyjum	Kirkjuvegi 21	900	2
Lukku Láki	Þverholti 2	270	10

Staðsetning	Heimilisfang	Póstnr.	Fjöldi spilakassa
Mónakó	Laugavegi 78	101	22
Rauða Ljónið	Eiðistorgi 15	170	13
Ráin	Hafnargötu 19a	230	8
Riddarinn	Engihjalla 8	200	14
Snóker og pool	Lágmúla 5	108	6
Spennustöðin 1	Reykjavíkurvegi 64	220	22
Spennustöðin 2	Höfðabakka 1	110	26
Spilastofan Akureyri	Strandgötu 25	600	14
Spot	Bæjarlind 6	201	12
Videomarkaðurinn	Hamraborg 20a	200	52
Yellow Taxi (Benzincafé)	Grensásvegi 3	104	8
Ölhúsið	Reykjavíkurvegi 60	220	11
Ölstofa Hafnarfjarðar (Gamli Enski)	Flatahrauni 5a	220	8
Ölver	Álfheimum 74	104	28

Staðsetning og fjöldi spilakassa Íslandsspila:

Staðsetning	Heimilisfang		Póstnr.	Fjöldi
Álfurinn Sportbar	Lóuhólum 2–6	Reykjavík	111	5
Benzincafé ehf.	Grensásvegi 3	Reykjavík	108	13
Bifreiðastöð Íslands	v/Hringbraut	Reykjavík	101	10
Bitahöllin	Stórhöfða 15	Reykjavík	112	6
Bitinn – Nólon	Iðavöllum 14	Reykjanesbæ	230	4
Blásteinn – Rakang	Hraunbæ 102a	Reykjavík	110	5
Bláa Sjoppan	Starengi 2	Reykjavík	112	4
Bláhornið	Grundarstíg 12	Reykjavík	101	1
Blómaborg	Breiðumörk 12	Hveragerði	810	1
Djákninn	Búðareyri 28	Reyðarfirði	730	2
Doddagrill	Heiðartúni 1	Garði	250	3
Hamraborg	Hafnarstræti 7	Ísafirði	400	6
Háteigsbúðin – ISK	Háteigsvegi 2	Reykjavík	105	1
Íslandsspil	Smiðjuvegi 11a	Kópavogi	200	1
Ís-Grill ehf.	Háholti 14	Mosfellsbæ	270	7
Íslenski rokkbarinn	Bæjarhrauni 26	Hafnarfirði	220	6
Jolli	Helluhrauni 1	Hafnarfirði	220	3
Kjötborg	Ásvallagötu 19	Reykjavík	101	1
Kringlukráin	Kringlunni	Reykjavík	103	12
Kúlan/Asian Market	Réttarhálsvegi 1	Reykjavík	108	10
Lucky Luke	Þverholti 2	Mosfellsbæ	270	15
Lundinn	Kirkjuvegi 21	Vestmannaeyjum	900	5
Matstofan Borgarnesti	Brákarbraut 3	Borgarnesi	310	2
Mini Market	Drafnarfelli 14	Reykjavík	111	3
Mónakó	Laugavegi 78	Reykjavík	101	17
Ölhúsið	Reykjavíkurvegi 60	Hafnarfirði	220	7
Orkan/Bláfell	Skagfirðingabraut 29	Sauðárkróki	550	2
Orkan/Búðarnes	Þuríðarbraut 13	Bolungarvík	415	2

Staðsetning	Heimilisfang		Póstnr.	Fjöldi
Polo	Skólabraut 28	Akranesi	300	4
Polo	Reykjavíkurvegi 72	Hafnarfirði	220	2
Prinsinn	Hraunbæ 121	Reykjavík	110	15
Prinsinn Mjódd	Þönglabakka 6	Reykjavík	109	23
Publin	Engihjalla 8	Kópavogi	200	4
Rauða Ljónið	Eiðistorgi 15	Seltjarnarnesi	170	8
Ráin	Hafnargötu 19	Keflavík	230	6
Shellskálinn	Strandgötu 13	Eskifirði	735	2
Shellskálinn	Austurmörk 22	Hveragerði	810	2
Skalli	Hraunbæ 102	Reykjavík	110	5
Skálinn	Hásteinsvegi 24	Stokkseyri	825	1
Skálinn	Þorlákshöfn	Þorlákshöfn	815	2
Smári	Dalvegi 16c	Kópavogi	200	27
Spennustöðin	Reykjavíkurvegi	Hafnarfirði	220	24
Spennustöðin	Höfðabakka 1	Reykjavík	112	9
Sportbarinn	Álfheimum 74	Reykjavík	104	12
Spot	Bæjarlind 6	Kópavogi	201	6
Söluskáli ÓK	v/Ólafsbraut	Ólafsvík	355	3
Söluskálinn Björkin	Austurvegi 10	Hvolsvelli	860	3
Sölut. Holtanesti	Melabraut 11	Hafnarfirði	220	6
Sölut. Hraunbergi	Hraunbergi 4	Reykjavík	111	4
Tjarnargrill	Tjarnarbraut 24	Reykjanesbæ	260	2
Tvisturinn ehf.	Faxastíg 36	Vestmannaeyjum	900	5
Ungó Keflavík	Hafnarstræti 6	Keflavík	230	7
Veitingahúsið Vör	Hafnargötu 9	Grindavík	240	1
Verslunin Urð	Aðalbraut 16	Raufarhöfn	675	3
Verslunin Vogum ehf.	Iðndal 2	Vogum	190	1
Videomarkaðurinn ehf.	Hamraborg 20a	Kópavogi	200	34
Vikivaki	Barónsstíg	Reykjavík	101	1
Vikivaki	Laugavegi 5	Reykjavík	101	1

9. *Hversu hátt er vinningshlutfall spilakassanna annars vegar hjá Happdrætti Háskóla Íslands og hins vegar hjá Íslandsspilum sf.? Útreikningar óskast sundurliðaðir.*

HHÍ: 92% að meðaltali af spilun.

Íslandsspil: 92% að lágmarki af spilun.

10. *Eru einhverjir af spilakössum Happdrættis Háskóla Íslands eða Íslandsspila sf. með sjálfspilun (e. auto play)?*

Nei.

11. *Hver bar ábyrgð á eftirfylgni með framkvæmd laga um spilakassa á árunum 2015–2019?*

Samkvæmt forsetaúrskurði um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands, nr. 119/2018, fer dómsmálaráðuneyti með mál er varða happdrætti. Samkvæmt lögum um happdrætti, nr. 38/2005, fer ráðuneytið með eftirlit með happdrættum þar sem spilað

er um peninga eða peningaígildi en eftirlit með öðrum happdrættum er í höndum sýslumanns. Um happdrættisvélar gilda lög um Happdrætti Háskóla Íslands, nr. 13/1973, og um söfnunarkassa lög um söfnunarkassa, nr. 73/1994, ásamt reglugerðum sem settar hafa verið á grundvelli laganna. Á árinu 2007 var sýslumanninum á Hvolsvelli með bréfi falið að skipuleggja og framkvæma í umboði ráðherra tiltekið eftirlit með spilakössum í samvinnu við aðra sýslumenn og lögregluyfirvöld. Nánar tiltekið var sýslumanni falið að halda utan um eftirfarandi atriði: Að fram komi á spilakössunum hver sé rekstraraðili þeirra. Að ganga úr skugga um að spilakassarnir beri raðnúmer (framleiðslunúmer). Að fram komi upplýsingar á spilakössunum eða á spjaldi hjá þeim, hvert ágóði af rekstri þeirra rennur. Að fylgst sé með því að þeir sem spila séu að lágmarki 18 ára gamlir, en í reglugerðum beggja rekstraraðilanna er kveðið á um þennan lágmarksaldur. Að börn yngri en 18 ára geti ekki fengið greidda út vinninga. Að spilakassarnir séu aðeins þar sem heimilt er að reka þá. Að tryggilega sé gengið frá því að umsjónarmaður hafi virkt eftirlit með spilakössunum. Verkefni þessi eru nú á hendi sýslumannsins á Suðurlandi.

Ráðuneytið vinnur nú að skipun starfshóps sem ráðgert er að hafi það hlutverk að kanna mögulegar réttarbætur á sviði happdrættismála og gera tillögur til ráðherra um breytingar á lögum og reglugerðum um happdrætti teljist þær nauðsynlegar.

12. Hverjar voru niðurstöður úttekta á þeim árum á þeim atriðum sem fylgjast skal með eins og vinningshlutfalli?

Ráðuneytið er í samskiptum við þau fyrirtæki sem starfrækja spilakassa, bæði reglubundið og óreglulega, og tekur á móti ýmsum upplýsingum frá þeim um starfsemina sem teknar eru til skoðunar. Þar á meðal eru ársskýrslur fyrirtækjanna. Á grundvelli þeirra gagna sem borist hafa eða aflað hefur verið hafa ekki verið gerðar athugasemdir við starfsemi fyrirtækjanna og upplýsingar benda til þess að vinningshlutfall sé í samræmi við lög og reglugerðir um spilakassa. Þá hefur eftirlit sýslumanns og lögreglu ekki leitt til athugasemda.